

Передплата

«РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

за чл. рік 30 пер.
 « п.ч року 10 пер.
 за чверть року 6 пер.
 за місяць 170 пер.

За границю:

чл. рік 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Славен ми ємо діяти на народом, а не на окремих особах, і на те ми вийшли, бо руски ми ємо і в нас руски.» — В Руславох писав М. Шашкевич.

Виходить у Львові що для крім медіє і руских славян о 5^{ти} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунжия), Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманя.

Рукописи зветься саліно, напопередне застережені.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня значайні приймаються по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Польське коло, як звістили вчорашні вечірні телеграми, скріпило ся вступленням людовців, на котрих домаганє пореведено зміну статута, що більшости 3/5 може коло поодиноких послів або групи звільнювати від солідарности при голосованю. Виравді се троха може ослабити карність і солідарність внутрішню, одначе зєдиненем всіх сил коло значно піднесло значє своє в парламенті.

Тимчасом в чеськім таборі язикова справа викликала внутрішню усобицю, звернену гловно проти теперішнього провідника чеської політики і Народного клубу д-ра Крамаржа. Чоловік се великих спосібностей, одначе сам за молодших літ незвичайною честлибівостю понукуваний причиняв ся до демагогічних поривів, котрі наносили чеському народови немало шкоди, а Німцям справляли радість. Розважна політика пок. д-ра Енгеля не принесла сводіваних і можливих успіхів лише наслідком хвилевих поривів д-ра Крамаржа, котрий в нераз в найневідповіднійшій хвилі пірвав чеський клуб до крайної опозиції і обструкції. Наслідком сего усунув ся др. Енгель з політичного поля, а тепер дізнає др. Крамарж таких самих напастей від моравского вихреста д-ра Странского, чоловіка вельми спосібного, але честлибивого інтриганта, як свого часу др. Енгель.

Странский, невдоволений, що не може дійти до якогось переогодового становища, ворущить і пре до крайної опозиції як раз в хвилі, коли Чехи можуть осягнути певні успіхи. Др. Крамарж, в котрого обороні виступив вельми рішучо др. Жачек, виїздить на довший час на полудне, роздратований напастями д-ра Странского, а чеські радикали з Кльофачом на чолі, старають ся вихіснувати сей розлад в свою користь. Одначе двайцятилітє такої радикальної політики молодоческої показало, що успіхи, які осягнено в користь чеського народу, здобувано лише дорогою, якою ішли старі чехи Рігер і Паляцкий. Чи й тепер політична розвага побідить, чи демагогічні змаганя, виявить ся в найближшій будучині. Такий розлад викликано як раз в хвилі, коли бар. Бек відбуває наради з міністром Прашком в справі чеського університету на Моравії як звіщають, з виглядами корисними для Чехів.

Заграниця.

В Англії послідувала важна зміна. Міністер-президент Кампбелъ Баннерман, що висловив ся свого часу окликом: «Дума умерла, най живе дума» і вельми щасливо кермував заграничною політикою, уступив наслідком підхожого віку і недуги, а єго місце заняв приемник єго політики Аскіт. Не так щасливим був він у внутрішній політиці, де викликав живий рух протестів між католиками і англіканцями своїм вільнодумним законом шкільним і був приневолений сей начерк закона змінювати.

Теперішній керманіч, а дотеперішній міністер скарбу Аскіт є чоловіком в силі віку, був уже міністром внутр. справ за старого Глєгстона і неперечно здобуде собі небавом в концерті народів поважне і впливовє становище.

В Лондоні з певним зацікавленем споглядають на становище хіньского правительства супроти Яванців і Росії. Якраз наспіла там вість, що правительство в Шекіні постановило утворити цісарську хіньську военну флоту і вийшло в переговори з правительствами в Лондоні і Вашингтоні що до роздачи замовлень. В обидвох державах мають для Хін побудувати чотири военні великі кораблі і шістьнайцять торпедовців.

Оноді звіщали ми, що між Росією а Туреччиною заострили ся взаємини до того ступня, що кожної хвилі можна було сводівати ся военних кроків. Тимчасом з Петербурга доносять, що отоманське правительство запевняє через свого амбасадора російского міністра загран. справ, що вісти про оружні підготовленя Туреччини не відповідають дійсній правді. Як запевняє турецкий амбасадор, не послідувала концентрація турецкої флоти на російській границі, а висідка кількох баталіонів війська до Ван була споводована лише можливими в тім окрузі розрухами.

В Португалії переведено вибори до парламенту, а переважна часть вибраних належить до монархістичної концентрації. Мимо того положенє внутрішнє є вельми непевне і длятого з провінції стягнено військо для скріпленя столичної залози. Правительство не перепускає депеш, котрі звіщають про внутрішнє положенє. Останні вісти, які наспіли, вельми невідрадні. Підчас виборів прийшло до поважного заворушеня. Товпа кинула ся на виборчі льокалі, знищила виборчі акти, побила виборчих комісарів а в тім розладі убито одного жовніра.

Державна рада.

На вчорашнім засіданю пос. палати подав др. Евген Левіцкий нагале внесєнє в справі розвязки язикового питання законодатною дорогою.

Закон сей має опирати ся на отсих основах: 1) Цілу державу ділити ся на одностайні народні округи язикові на підставі етнографічного розміщеня населєня 2) Єствуючий поділ на політичні і судові повіти має бути на т. зв. язикових границях двох округів народних відповідно змінений і примінений до границь язикових округів. 3) Урядовою мовою внутрішнюю всіх властей адміністраційних і судових є мова даного язикового округа. У внішній службі зі сторонами мають бути допускарними і признаними за рівноправні всі мови уживані (landesüblich) в тім окрузі; як уживана мова в тім значіню уважаєсь сю мову, якою в данім окрузі говорить понад 15% населєня. 4) Столиці країв, які обіймають кілька мов, уважає ся як округи під язиковим зглядом мішані а втанє урядової мови в тих столицях має бути осібно управильнене. 5) Сей закон відносить ся до всіх властей I. і II. інстанції. Власти II. інстанції, які обіймуть кілька округів язикових, повинні у всіх справах, які їм підлягають, послугувати ся тою мовою у відповідім язиковім окрузі, яка на підставі сего закона є урядовою; 6) На случай, колиб тимчасом наступило порозумінє між сторонами що до язикової справи в Чехах, то сі постанови сеї умови повинні бути втягнені до спеціальних постанов державного закона. До переведєня сего закона має бути установлений максимальний речинєць 10 літ.

Інтерпеляції внесли пп.: Петрицкий в справі пригод на залізниці Хоростків-Копичинці, і доскулюваня населєню Копичинєць жандармами. Стахура про відносини на двірці в Самборі; Онишкевич про поступованє інспектора кс. Дудкевича в Рудках; Курілович про заборону приймаєня Русинів до III гімн. у Львові; Марков про надужитя староства в Яслі. Відтак приступлено до дальшої розправи про міністерство робіт публичних. По промовах Горнофа (соц.) і Граского (молодочеха) забрав слово бар. Бек Утворенє міністерства нового є правом Корони. Наша конституція згідна що до того навіть з конституцією републик держав. Всі нові міністерства в Австрії повстали дорогою найв. постанови. До прав Корони належить також організація статут і справа обсягу діланя міністерства. Що до видаваня фондів потреба ухвали парламенту і се находить ся в предлозі. Правительство старало ся все законодатною дорогою управильнити обсяг діланя міністерств і сему становищу відповідає правит. предлога. Наглість внесєнє є формою для прискорєня справи в інтересі упорядкованя адміністрації.

Після бар. Бека промовляв др. Гессман (міністер робіт) і вказав, що в інтересі населення лежить скорше введення вжити сего міністерства, бо тут розходиться о посполуваннє витворчости і добробитови населення. Не можна всіх сусп. політ. справ переказувати тому самому урядови. Міністерство буде старати ся творити власні краєві будівельні власти. Потреба також управити вуглянну справу, щоби не визискувано населення. Великим містам треба признати кредити на склади вугля. Як доси, так і тепер буде старати ся служити потребам населення.

Пос. Піхлер піддержував наглість внесення, а соц. Берзаяв, що єго сторонництво не має довіря до д-ра Гессмана. Бельоглявек відпирив несправедливі закиди соціялістів. Відтак замкнено розправу а генер. бесідник проти Массарик виказує, що нове міністерство устроєне в дусі централістичнім. По виводі референта Малхонскоґо ухвалено 292 голосами проти 99 наглість внесення про міністерство робіт. В запитанях до президента о. Давидяк застерігає ся проти нарушеня свят великодних і домагає ся розширення ферий на гр.-кат. Великдень. През. Жачек заявляє, що справа буде пізнійше рішена. Дальше засіданє відбуває ся сегодня.

Справа Вармунда

не сходить з дневної черги. Видану чеською мовою брошуру єго в Празі сконфісковано. Сам Вармунд випирає ся, що він не причастний зовсім в найновішій виданю єго брошури „Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft“. Вищий суд затвердив конфіскату єє брошури. Не лише в Тиролю, але й в землі Форарльберг справа буде виведена в соймах і на вічах. З того згляду наводимо тут допись, яку з Інсбруку в сій справі одержала „Нива“:

В Інсбруці 18 січня с. р. виголосив проф. Вармунд на вічу скликанім тов. „Freie Schule“ бесіду на тему „Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft“. Бесіду єю випечатав пізнійше під тим самим заголовком осібною брошурою. Вільнодумці почали вже ликувати і широко розписали ся в своїх органах, бо ось то — говорить професор університету. Та скоро показало ся, що та брошура не має нічо спільного з наукою, що се є чистий напад на католицку Церкву. Leopold Fonck видав критику тої брошури та вказав на цілу єї „наукову“ вартість. — Fonck се одна з найповажнійших сля тутешнього університету і має вже вироблену свою славу науковими творами.

Ми хочемо навести декілька місць з критики проф. Foncka, яка вийшла осібною брошурою під зар. „Kath. Weltanschauung und freie Wissenschaft“ — Das wissenschaftlichen Arbeiten Professor Wahrmonds, Innsbruck 1908 — щоби читачі побачили, як виглядає „вільна наука“ теперішних лібералів.

Вармунд зазначає на кількох місцях своєї брошури, що він се робить в імя „вільної науки“, тому проф. Fonck лише з того становища видає свій осуд, піддає критиці лише наукове представленє єго виводів.

Загально прийнято — каже Fonck — і під тям зглядом є в науковім світі загальна згода, що першим услівем кождої науки є: щоби знанє своґо предмету черпати з певних і віродостойних жерел. Другим конечним услівем є: щоби се певне знанє предмету також згідно з фактом представити.

Проти одного і другого Вармунд сильно проґршів ся.

Що до першої точки, то Fonck закидає Варм. насамперед літерацку крадіж. Він уживав ріжних жерел не подаючи, звідки їх бере. Проф. Fonck порівнює єго вискази виказує, що першим таким жерелом є брошура Hoensbroech-a під загол. Papsttum.

Вармунд присвоїв собі вискази і твердження Hoensbroech-a і видає яко самостійні „Forschungen“. — Що до наукової стійности самого Hoensbroech-a, то критика — як каже Fonck — вже давно перейшла над ним до порядку дневноґо. На попереке своґо висказу наводить осуди ріжних учених. Ми подаємо лише кілька. Між иншими др. Victor Nauman, протестант, висказує про „Papsttum“ Hoensbroech-a в сей спосіб: „В цілій історичній літературі а навіть в літературі загальній не пригадую собі, щоби було друге, принайменше в приближеню так несомністне діло, як є Hoensbroech-a. В першій часті старав ся автор в разячий спосіб сфалшувати історію папів, в другій знов змішав з болотом католицку науку морали. Ся книжка є разячою наругою над слідженем правди (ist ein Hohn auf redliche Wahrheitserforschungen)“. Другий критик др. Йос. Mausbach кінчить свій осуд словами: „Тисячі літерацких крадіжий, фалш і лож служили Hoensbroech-ови яко доводовий матеріял єго „наукового“ викладу. — В подібний спосіб висказують ся і инші критики о науковій вартости діла Hoensbroech-a. З такого жерела зачерпнув проф. унів. Вармунд свою мудрість, числячи видко на теперішню безкритичність.

Другим неназваним жерелом є „Welt-rätsel“ Гекля. Проф. Fonck переходить і ту реченє за реченєм, слово за словом, порівнює вискази Гекля з твердженнями Вармунда і виказує, що Вармунд знов лише відписав від Гекля і мудрість німецкоґо філософа подає яко свої наукові здобутки.

Що до стійности аргументів самого Гекля, проф. Fonck наводить знов слова найповажнійших критиків-спеціаліст. Paulsen висказує ся в сей спосіб: „З великим встидом докінчив я читати ту книжку Гекля, зі встидом, що в нашім народі ще так низький стан загального образованя і філософічного знаня. Що в народі, який видав Канта, Гегого, Шопенгавера, така книжка є можлива, написана і друкована та що декотрі їй вірять — се дуже болюче“.

Відома річ, що Гекель опер свій філософічний систем на фізиці. Він видував так зв. „Substanzgesetz“ се є право про утримуванє сили і матерії. Ні один порошок в всесвіті — каже він, не може згинуть ані повстати; жадна сила не може бути з нічоґо створена ані нічим не може бути знищена.

Тож проф. Fonck наводить найповажнійшого теперішнього фізика проф. D. A. Schwolsona, який каже: „Все, дословно все, що Гекель говорить офізичних питанях, є ложне, або спираєсь на незрозуміню або свідчить о неімовірнім незнаню вайелементарнійших питань. Власне в тих питанях, що суть основою єго філософії, Гекель не має найелементарнійшого шкількоґо знаня“.

Так говорить про основи філософії Гекля найповажнійший професор фізики.

Fonck наводить голоси ще много инших поваг, які висказують ся про „Welt-rätsel“ Гекля подібно як Paulsen і Schwolson Вармунд, однак що не є ні філософ, ні природознавець, ні фізик ані біолоґ а лиш звичайний професор церковного права на виділі правничім, який до тепер не видав ні одного поважного діла, бере сі твердження, яких наукову вартість зредуковано до зєра, відписує від Гекля, надає їм агітаційну, найбільшою ненави-

стию до Церкви заправлену форму і голосить, що се єго наукові „Forschungen“.

Крім тих неназваних жерел є много таких, які Вармунд цитує. Та ту знов проф. Fonck приходить до дуже сумного спостереженя. Fonck справджує всі цитовані Вармундом місця та виказує, що в жерелі або таких цитатів зовсім нема, або Вармунд подає текст зовсім змінний, або фалшує відповідно до своєї цілі.

Дуже важним доказовим матеріялом були для Вармунда також агітаційні ліберальні брошури, та качки дневникаркі, які по якимсь часі були спростовані, о яких науковости, розумієсь, не може бути бесіди. А за се на найповажнійшу літературу, з якої повинен був користати, він навіть не звернув уваги. — Таке поступованє свідчить лише о свідомій ложі, або о крайній іґноранції — а для науки приносить лише нечесть.

Що до другого, конечного услівя наукової праці с. є що до вірного представленя річи, проф. Fonck закидає єму крайню несомністність і свідоме перекрученє фактів. „Як не встидав ся — говорить на кінци — проф. Вармунд своїх учеників, виступаючи з таким „твором“, від них певно більше вимагає ся при кождім іспиті. — „Если би мені — каже дальше — якийсь член мого семінаря предложив таку „наукову“ працю і еслиб зробив лише десятю часть тх блудів проти наукового методу, то я муся би відкинути єї яко зовсім недостаточну“.

Так виглядають „наукові“ здобутки проф. Вармунда в світлі критики.

* * *

Як лиш появила ся критика, всім отворили ся очи. Тим більше, що се написав дуже поважний проф. Fonck. Ціла опінія звернула ся проти Вармунда. Вільнодумці напірали на своґо шефа, щоби відповів на єю критику. „Що відповісти, коли не має як — ходила поголоска. Вкінци появила ся в „Tirol. Nachrichten“ заява, де Варм. каже, що Fonck єго зле зрозумів і запитує Fonck-a, чи він не знає нічо про єго ученість. Fonck на се відповів, що не хоче зовсім вдавати ся з ним в полеміку на фрази і зажадав доказу. На се Вармунд замовчав і мовчить доси.

Розуміє ся, велика компромітація і професора унів. і „Freie Wissenschaft“ і провідника лібералів.

Щоби якоесь справу ратувати, взяли ся ліберали самі боронити Вармунда. Розліплюють великі афіши та скликають віче, щоби запротестувати проти нападу на „свободу“ науки і на професора унів. На вічу підносять заслуги ороф. Вармунда, висказують, кілько він причинив ся для „freie Wissenschaft“ та ухвалюють резолюції проти клерикалів. — Сего, розуміє ся, не могли стерпіти католики Інсбрука. Кілька день пізнійше скликають своє велике маніфестаційне віче.

Говорило кількох бесідників між иншими селянин, посол до парламенту. „Ми — каже — селяни в 1809 р. наставляли свої груди в обороні нашого краю і нашої католицкої віри. Ми платимо на університет і професорів на те, щоби вони учили нас правди а ні на те, щоби фалшували науку та баламутили темний народ“. — Ухвалено в сій справі вислати сейчас депутацию до намісника і до міністра.

* * *

У Відни папский нунций повідомив про ту цілу аферу міністра справ заграничних. До сего яко заступник інтересів Церкви мав повне право, а що є представителем чужої держави, повідомив про се міністра справ заграничних. З сего

факту скористала ліберальна преса. З початку, щоби затупити сю компромітацію ліберального професора, мовчала. Колиж справа мимо сего стала голосна, ліберали, щоби відвернути увагу від особи Вармунда, голосять *urbi et orbi*, що то все інтрига нунція, що нунцій не мав права мішати ся в внутрішні інтереси держави. Така льогіка і така аргументация видко взята також з відручника *»freie Wissenschaft«*.

Додати належить, що Вармунд походить з жидівської родини, (сего отець був жидом). Часописи подають, що він покінчивши студії записав ся до *Leo-Gesellschaft* та старав ся о згляди бриккенського єпископа, Сімона. За порученням того єпископа дістав він катедру церковного права на правничім факультеті інсбруцького університету.

Інсбрук 28. марця 1908.

Волод. Л.

Анатоль Вахнянин.

Споми́ни з жи́ття.

(Дальше).

Але я відійшов крихту від хроніки нашої народовецької роботи в сих часах. Тож верну до року 1869.

В тім році руські послі соймові (а було їх мабуть 29) поставили внесенє на урядкованє національних прав в краю між Русинами а Поляками. Соїм переказав се внесенє кр. Виділови, а сей скликав „анкету угодову“ для скодифікованя закона національного. Провідником анкети був старий Бадені, батько нинішнього маршалка та б. намісника і президента кабінету. З руської сторони покликано тоді крилошанів і послів соймових Павликова та Петрушевича, відтак д.ра Шараневича, дир. Ільницького, проф. унів. Сроковського, Юл. Лаврівського, Корнила Сушкевича та мене, суплєнта гімн. Франціска Йосифа. З польської сторони були: посол Пашковський з Кракова, адв. Кабат, проф. гімн. академічної Тжасковський, Штаркель (літерат) і др. — всего також 8 мужа.

Анкета поділила ся на дві секції: правничо-адміністраційну і шкільну та взялась за кодифікацію національного кравього закона. Про закон не говорю тут, бо він був надрукований. Цікаве було лише те, що Петрушевич, Павликів та Шараневич — три заступники старших Русинів — визнали зараз на однім з перших засідань, що они (іменно Петрушевич) узнають варід руський окремою нацією не лише від польської але і від московської нації. Се знаменне! Анкета відбула над 20 засідань в Виділі кравьім (при улиці Копєрніка), скодифікувала все як слід, мусіла признати і признала Русинам досить широкі права національні, які відтак мали прийти під ухвалу галицького сойму. Для нас народоців була се важна хвиля, бо ми у перве стали елементом політичним. Ільницький, Лаврівський, я, Сроковський та Корн. Сушкевич репрезентували в тій анкеті сторонництво народовецьке, хоч Сроковського зачисляли старі до себе. Та ба! Заким ще зібрав ся соїм, пішла клич між старими (в „Слові“), що они не потребують договорювати ся з Поляками о права національні, та що послі підписані на внесеню стягають свої підписи. Доки — сказано — Москалі не помирять ся з Поляками чи Поляки з Москалями за кордоном, доти „едина Русь Галицька“ не може договорюватись з Поляками в Галичині. Так аргументовано на ухо і в тім дусі писано в „Слові“. „Ми «тверді Русини» не будемо мирити ся з Поляками, а тих, що хотіли мирити ся (на певних основах), назвали „мякими“. Послі соймові руські дофнули проте свої підписи на внесеню з 1869 року з вимгою послів Юл. Лаврівського, Стефана Ка-

чали та ще кількох. Полякам сей крок був дуже на руку. Виділ кравьий скористав з сеї заяви та оперши ся на тім, що не всі §-фи скодифікованої устави перейшли в анкеті одноголосно, а лише більшостію голосів, або в окремі кодифікації. — Виділ кравьий сказав відтак соймові, що задля сих причин ціла справа стала безпредметовою. Хоч ми не вірили в шпірєсть Поляків і знали добре їх наміри супроти нас, то таки — по моїй думчі — заява „твердих“ була політичною похибкою, позаяк зірване переговорів приписано Русинам, а Поляки удержали ся в німбі, що они радо признали би Русинам їх права, та — на жаль будьто — Русини самі не хотять сих прав для себе. Ми однакож добре розуміли маневр наших „твердих“. „Тверді“ бояли ся розросту і скріплення народовецького елементу в Галичині, бо закон проєктований признавав національні права лише Русинам а не Москалям або москвофілам. Їх програма „обєднення“ була би лише потерпіла, а на се не могли призволити Каткови і Аксакови враз з хитрим Малоросом Богданом Дідицьким. Шило з мішка вилізло.

(Дальше буде.)

Просимо відновити передилату.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Марка Еп.; римо-кат.: Льва І. п. р. — В неділю: руско-кат.: Івана Ліст.; римо-кат.: Юліянина.

— **З тов а „Руска Бєсїда“ у Львові.** На загвборах, які відбули ся дня 14. і 21. марця с. р., вибрано новий виділ, який дня 28. марця уконституовав ся в сей спосіб, що вибрав в поміж себе: Льва Шеховича, радника суду, головою; Ілію Кокорудза, гімназійного професора, заступником голови; Йосифа Дрималика, секретаря суду, театральним референтом; о. Николу Галянта, катехита, касирером; Володимира Штогриня, скарбового урядника, господарем; Михайла Рибачка, гімназійного учителя, секретарем; Михайла Волошина, кандидата адвокатури, завідателем бібліотеки. Заступниками виділових вибрані: Петро Берест, поштовий урядник, Ярослав Колтунок, урядник „Дністра“ і Стефан Чарнецький, інжінер.

— **Нові церковні приписи про супружество.** Єпископські ординарії оповіщують в своїх дієцезиях новий декрет про заручини і супружества. Сей декрет видано з розпорядку і згодою Папи Пія Х конгрегацією Тридентського зїзду в серпні 1907. р. Декрет заводить деякі зміни в дотеперішних приписах про закрючуванє заручин і супружеств католиками всего сьвіта та починає ся словами: „*Ne temere inirentur clandestinu conjugia* (Щоби легкодушно не закрючувано покутних супружеств). Від своїх початкових слів декрет називає ся „*Ne temere*“. На основі останного уступу він обовязує від Великодня (лат.), се є від дня 19. с. м. Від того дня мають до него приміновати ся всі католицькі душпастирі при уділюваню вінчань, та всі католики при закрючуваню супружеств. Декрет „*Ne temere*“ поставляє що до заручин, що від тепер лише ті заручини буде Церква уважати за важні, які стверджено письменним актом про закрюченє заручин. Сей акт мають підписати обоє заручені, а крім того або дотичний парох, або єго заступник, або бодай два сьвідки; отже коли підписує парох, то підписи сьвідків непотрібні. Єли обоє або одно з заручених не уміють писати, то в актї мусить се бути виразно зазначене, і мусить ся покликати ще одного сьвідка до підпису. Доси Церква для важности заручин не вимагала коначно письменного акту. Але що заручини в деяких випадках могли уневажнювати супружество, закрюченє пізнійше з иншою особою і звідти впливали свори і непорозуміння

що до признаня факту зірваних заручин, тому декрет „*Ne temere*“ хоче на будучину зарадити тим спорам.

— **Процєс Сенкевича.** З Відня доносять, що судова розправа против Генрика Сенкевича, обжалуваного рускими студентами о обиду чести, відбуде ся дня 18. мая. Розправу буде вести радник двора др. Файгель, руских студентів будуть заступати др. Окуневський і др. Роде, а Сенкевича боронити муть проф. др. Розенблат з Кракова і віденьський адвокат др. Рабенлахнер.

— **Театри всіх народів** поселених в Австрії мали в сїм році цїсарского ювілея виступити з представленнями у Відни. Однак з причини протиславянської агітації у Відни, здаєсь, театри нєвїмецькі тудя не поїдуть. Краківський театр польський дав вже відмовну відповідь дирекції театру *An der Wien*, яка тими представленнями займала ся. Також чеський театр зрезигнував з поїздки до Відня. Ческа *»Bohemia«* доносить з міродатвих кругів, що у Відни взагалі не буде театр. представлень в пнших мовах крім німецької.

— **Недалєко заїхав.** Німецький подорожник і писатель Рудольф Цабель, про якого подорож самоїздом з Франкфурту над Меном до Індії ми оноді доносили, не далеко заїхав. Подорож закінчила ся в Баварії страшною катастрофою. На гостинци межі Інгольштадтом а Пфаффенгофен хотів самоїзд, в котрім їхав подорожник з жінкою, виманути якийсь віз і притім вїхав на дерево та зовсім розбив ся. Пані Цабельовій при тій катастрофі розбило щоку, шофер зломив собі руку і нарушив лопатку, а сам Цобель набрав ся лиш страху. Розбитий самоїзд казав собі Цобель умисно зладити до подорожи до Індії. Другому самоїздови, що їхав з заду з пакунками, не стало ся нічого.

Оповістки.

— **Дальший репертуар руского театру в Тернополі.** (Саля Міщаньского Брацтва. Початок о год. 7½, вечером. Білетї продає ранше Народна Торговля, а від 5. год. вечером кася театру).

В суботу дня 11. цвїтня „Барон циганів“ оперета в 3 діях Стравса.

В неділю дня 12. цвїтня „Серед бурі“ історична драма зі співами в 5 діях Бориса Грінченка.

Ві второк дня 14. цвїтня „Мари“ родинна драма в 3 діях Генриха Ібсена.

В середу дня 15. цвїтня „Різдвяна ніч“ (Царицині черевички) опера в 4 діях М. Лисєнка.

В четвер, пнтяницю і суботу представлєня не буде.

— **Репертуар амат. театру львівського „Сокола“.** В неділю 12. с. м.: „Кара совєти“ народна драма в 5 діях Григорія Цєглиньского. Початок о 7. год. вечер. Цїни місць: І-рядні крісла по 1-20 К, II-рядні по 1 К, III-рядні по 80 с; стоячі місця по 50 с, для учеників, війска і селян по 40 с. Білети продає від нині „Сокільський Базар“.

— **На дохід товариств „Вакаційна Осєля“ і „Захоронка у Львові“.** відбуде ся з початком моя равт. Всім знані високо гуманні і патріотичні ціли обох товариств, тож комітет сподїє ся, що тутешні і замісцеві Русини численно прибудуть на равт, щоби в сеї спосіб прийти нам з помічю. Дохід з сеї забави дасть Осєлі спромогу вислати більше число хорих дітей на село, а Захоронці заопіковати ся дітьми і підчас вакацій. Наколи діти маючих родичів користати будуть з краси і воздуху сїл, нам памятати треба, щоби вихованки нашї безпомічна дрібнота діти зарібників, не тиняли ся тимчасом улицями, а мали у нас прїют і опіку.—*Від Віділу Захоронки і Осєлі.*

— **З Висшого Музичного Інститута.** Третій з ряду прилюдний виступ елевів науки фортепнату Вис. Муз. Інститута відбуде ся у сю неділю 12. н. ст. цвїтня в льокало товариства („Народний Дім“ 2 пов.) о годині 4. по пол. Програма: 1) *Sinding: Frühlingsrauschen*, О. Курняківна (кляса п. Старосольської); 2) *Rubinstein: Polka Es dur*, Ірена Селєзінка (кляса п. Кривицької); 3) *Grieg: Sonate e-moll — Finale*, *Grieg: Heimweh*, Т. Демчишинівна (кл. п. Ясеницької); 4) *C. Chaminade: Pas de Voile*, О. Бандрівєска (кл. п. Кривицької); 5) *Mendelssohn: Clavierstück Nro 7*, О. Яцишицьківна (кл. п. Кривицької); 6) *Grieg: Carneval*, Озаркевичівна (кл.

п. Кривницької); 7) Schumann: Andante con variazione, Яцишинівна і С. Левицька. Вступ безплатний. Виділ тов. імени М. Лисенка запрошує отсім Вп. Родимців до численної участі.

— **Краса рада шкільна** іменувала учителями(льками) 1-класових народних шкіл: Йос. Гляса в Пищативцях, Йос. Берната в Злиничях, Вінк. Сторожинського в Ляджкім, Омел. Корбутяка в Краснолілі, Омел. Вільківну в Ільнику, Марию Ференцівну в Хлопчицях, Кристину Гавлилку в Гуті старій, Олену Близнякову в Розгірчу, Ів. Шерстилу в Сулимові, Кар. Скурску в Печихвостах, Мих. Креховича в Підлісью; перенесла учиг. Брон. Клямкову з Туринки до Деревні, а Йос. Ленківну з Деревні до Туринки; перемінила 2 кл. школу в Рісні польській на 4-класову, а 1-кл. на 2-кл. в Вовчім (окр. Турка), в Збоїсках і Бруховичах (окр. Львів); порішила будову 1-класової школи в Метенові (окр. Зборів) і признала безпроцентову позичку на будову школи громаді Мшана (окр. Городок) в квоті 8.000 К.

— **Іменованя.** Львівський висший суд краввий іменував ведучими книги ґрунтові: Сильв. Де Льожа, офіцияла канцеляр. в Добромили, для Самбора і Ант. Малика, офіцияла канц. в Коломиї, а старшими офіциялами канцелярийними: Мих. Денвса ведуч. книги ґрунт. в Коломиї для Городка; офіцияла канцеляр. Менаш. Остерна в Станиславові для Добромиля; Ів. Калина, нач. канц. в Тернополі і офіциялів канц.: Петра Юл. Хржановского в Бережанах, Аполін. Мочульського в Рогатині для Сян-ка і Конст. Глуховского в Станиславові для Теробовлі; — офіциялами канцелярийними в X. кл. ранґи іменував канцелярстві: Ів. Калігу в Козовій, Ром. Вінклера у Львові, Льва Ротштайна в Дрогобичи, Хаїма Каганого в Ходорові, Казимира Соболту в Тисьменици, Сем. Максимовича в Перемишлянах, Германа Найманна в Гусятині і Івана Салянгу в Теробовлі. — Міністер судівництва надав учителеви карного заведеня в Станиславові, Евгенови Якубовичови, ad personam X. кл. ранґи.

— **„Кружок правників“ у Львові** вишукуваяня для своїх членів (ул. Кохановского ч. 1 Д) поручає спосібних кореспондентів, солідних мувдантів для Впв. П адвокатів, нотарів і для фінансових інституцій всякого рода — **В. Цмайло-Кульчицький**, голова кружка **Матвій Яворський**, секретар.

Посмертні [†] оповістки.

— **О. Амврозий Кадайский**, парох в Деляві, товмацкого деканата, упокоїв ся дня 8. с. м. в 44. році жити а 26. р. свьященства. В. с. п.!

Телеграми

з дня 10. цвѣтня.

Відень. Вчѣра відбула ся конференция бар. Бека з чеським міністром-крайном Пашком в справі утвореня другого чеського університету. В чеських кругах ходить чутка, що та конференция скінчила ся для Чечів добрим вислідом.

Будапешт. Сойм ухвалив решту параґрафів що до зміни соймового регуляміну. Завтра наступить замкнене сойму.

Берлін. Тутешні дневники доносять з Герану, що в тамоннім гарнізоні вибухли розрухи з причини невиплаченя від довшого часу жолду. Дня 7. с. м. жоввіри вапали на міністра війни і тяжко єго потовкли.

Відень. Вчѣра помер ту б. комендант IV. корпусу в Будапешті, член палати вельмож, генерал-поручник, кн. Людвик Льобковц, в 68. році житя.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважання про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважання про терпіня І. Хр. для шкільних дітий. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

СОКІЛ **Шутки** можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15. цвѣтня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлень. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлень. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

XVI ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства Взаїмних Обезпечень

„Дністер“

відбудуть ся в четвер гух 14. х. ст. мая 1908 о год. 10. переу полуднем

У ВЛАСНІЙ САЛІ ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ (при ул. Рускій ч. 20).

Порядок дневний:

1. Відчитане протоколу XV Загальних Зборів з 9. мая 1907.
2. Справоздане Дирекції і Ради надзираючої і замкнене рахунків за XV рік адміністрацийний (1907).
3. Справоздане Комісії ревизийної і уділене абсолюторії Дирекції за XV рік адміністрацийний (1907).
4. Внесенє Ради надзираючої в справі ужитя надвижки з р. 1907 в сумі 302.782 корон.*)
5. Вибори:
 - а) почетного Президента Товариства на 3 роки (§. 18. стат.).
 - б) 6 членів надзираючої Ради на протяг 6 літ на місце уступаючих ПП. Дра Івана Гробельского, Йосифа Гурика, Григория Кузьми, Дра Евгена Олесницького, Рафаїла Стеблецкого і Дра Стефана Федака (§. 32. стат.).
 - в) 5 заступників членів Ради надзираючої на 1 рік (§. 32. стат.).
 - г) 3 членів комісії ревизийної і 1 заступника на 1 рік (по мысли §. 45. стат.).
6. Інтерпеляції членів.

*) З надвижки 302.782 кор. вносить Рада надзираюча назначити:

1. 20% до фонду резервового по мысли §. 9. б. статута	60.557 К — с
2. звернути членам по мысли §. 52. статута 10% премій заплачених за рік 1907	215.990 „ — „
3. на публичні добродійні цілі по мысли §. 29. л. статута до розпорядимости Ради	2.000 „ — „
4. на фонд безпроцентових позичок і запомог на огнетревале покритє для погорівших членів	20.000 „ — „
5. а решту придляти до фонду специяльного на звороти членам по мысли §. 52. і 17. стат.	4.235 „ — „

Перед Зборами о годині 8. рано відбуде ся Богослуженє в Церкві Успенія Пресв. Богородиці.

Президент:

Тригорий Кузьма.

Дух 14. х. ст. мая 1908 о годині 4. по полудку відбудуть ся

XII Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмного кредиту „Дністер“

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові

У ВЛАСНІЙ САЛІ ТОВАРИСТВА, УЛ. РУСКА Ч. 20.

Порядок дневний:

1. Відчитане протоколу XI Загальних Зборів з 9. мая 1907.
2. Справоздане Дирекції і Ради надзираючої і замкнене рахунків за XI рік адміністрацийний (1907).
3. Справоздане Комісії ревизийної і уділене абсолюторії Дирекції за XI рік адміністрацийний (1907).
4. Внесенє Ради надзираючої в справі розділу зиску за р. 1907 в квоті 26.881 К 83 с.**)
5. Інтерпеляції членів.

**) З чистого зиску 26.881 К 83 с вносить Рада надзираюча назначити:

1. до фонду резервового по мысли §. 15. статута, округло	5.000 К — с
2. на дивиденди від уділів членських (по 6%)	11.942 „ 83
3. на публичні цілі до розпорядимости надзираючої Ради	5.000 „ — „
4. перенести на слідуючий рік решту	4.939 „ — „

